

Nationellt prov i engelska, årskurs 9 2024/2025

*Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet
Projektet Nationella prov i främmande språk (Nafs)*

1 Inledning

Denna rapport avser det nationella prov i engelska för årskurs 9 som gavs läsåret 2024/2025 och utgör en delredovisning inom ramen för en överenskommelse mellan Göteborgs universitet (Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, projektet Nationella prov i främmande språk/Nafs) och Skolverket att utveckla och konstruera nationella prov i engelska. (Skolverkets dnr. 2.7.4-2021:1842).

Det nationella provet i engelska för årskurs 9 är obligatoriskt. Nationella prov syftar främst till att stödja en rättvis och likvärdig betygssättning men de kan även bidra till att stärka skolornas kvalitetsarbete genom analyser av provresultaten i relation till uppfyllda betygs- eller bedömningskriterier på skolnivå, huvudmannanivå och på nationell nivå.

Utgångspunkt för det nationella provet läsåret 2024/2025 är gällande styrdokument för grundskolan, främst *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet* (Lgr 22), och kursplanen i engelska. Provets olika delar, Delprov A: Speaking, Delprov B: Reception (Reading/Listening) och Delprov C: Writing, anknyter väl till Europarådets ramverk för språkinläring och språkbedömning, *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning*, med dess rubriceringar reception samt muntlig respektive skriftlig interaktion och produktion.

I rapporten ges inledningsvis en övergripande beskrivning av processen att utveckla ett nationellt prov, följt av en beskrivning av de uppgifter som ingick i 2024/2025 års prov. Därefter redovisas och kommenteras årets provresultat och avslutningsvis sammanfattas och kommenteras utfallet av olika enkäter.

Rapporten baseras på data från provprojektets (Nafs) insamling av provresultat, resultat från den lärarenkät som de lärare som genomfört provet ombetts besvara, samt data från elev- och lärarenkäter i samband med utprövningarna av de uppgifter som ingick i det nationella provet i engelska för årskurs 9 läsåret 2024/2025.

2 Konstruktionsprocessen för provet

De nationella proven i engelska samt bedömningsstöd i moderna språk utvecklas och konstrueras vid Göteborgs universitet av projektet Nafs på uppdrag av Skolverket. Skolverket fastställer de yttre ramarna för den nationella provverksamheten på systemnivå, medan Nafs, i samråd med Skolverket, utarbetar provramverk för de olika nationella proven i engelska samt för bedömningsstöden i moderna språk. I ramverken fastslås vad de nationella provmaterialen ska pröva och hur processen att ta fram reliabla och valida prov utformas. En noggrann analys

av ämnets kursplan/ämneshplan, där ämnets syfte, centrala innehåll och betygskriterier anges, utgör grunden för provutvecklingen.

Ett antal kvalitetsparametrar beaktas under utvecklingen av nationella prov, från initial konstruktion till sammansättning av slutversionen:

- Innehålllets relevans och lämplighet i relation till läroplanen, kursplanen, forskning, aktuell målgrupp samt beprövad erfarenhet
- Svårighetsgrad (faktisk respektive upplevd) i relation till kursplanen, inklusive kriterier
- Uppgifternas och provets mättekniska egenskaper, inklusive frågor om samstämmighet mellan bedömare
- Aspekter av tid och tidsåtgång
- Eventuella tematiska aspekter
- Genus-, ålders- och identitetsrelaterade aspekter
- Kultur- och livsstilsaspekter (etniska, politiska, religiösa och sociala)
- Etiska och värdegrundsrelaterade aspekter
- Variation vad gäller innehåll och format
- Provdelenas inbördes relation, bl.a. vad gäller progression inom och mellan uppgifter
- Likheter och skillnader i relation till tidigare prov
- Reflektion av målspråksområdets bredd, såväl språkligt som kulturellt
- Signaleffekter/*Washback* för lärande och undervisning
- Utprovande elevers och lärares synpunkter på uppgifterna

Att utveckla ett nationellt prov tar i allmänhet cirka två år. De uppgifter som ingår i prov har genomgått en omfattande utprövningsprocess för att så långt det är möjligt säkerställa uppgifternas funktionalitet som provuppgifter. Uppgifterna provas först i mindre utprövningar där några klasser genomför en eller flera uppgifter och lämnar omdömen om dem. Även undervisande lärare lämnar synpunkter på uppgifternas funktionalitet. Resultaten analyseras och uppgifterna vidareutvecklas inför storskalig utprövning där cirka 400 elever per uppgift vid slumpvis utvalda skolor i landet deltar, liksom deras lärare. En så kallad ankaruppgift, det vill säga en uppgift som återkommer i varje utprövning, ingår vid storskalig utprövning för att få en indikation om kunskapsnivån hos de grupper som deltar i utprövningen i relation till andra grupper som genomfört tidigare års utprövningar.

I samband med utprövningar besvarar eleverna enkäter om olika aspekter av uppgifterna, såsom upplevd svårighetsgrad och innehålllets relevans. Även lärarna besvarar enkäter om uppgifternas svårighetsgrad och relevans i förhållande till kursplanen. Data från dessa enkäter är av stor betydelse i valideringsprocessen och, exempelvis, för beslut vid provsammansättning.

Efter utprövning analyseras resultaten av de utprovade uppgifterna kvantitativt och kvalitativt på detaljnivå. Utfallet av varje delfråga i receptiva uppgifter undersöks för att säkerställa att uppgifter av olika svårighetsgrad finns med. Vad gäller produktiva och interaktiva uppgifter analyseras uppgifternas funktionalitet, det vill säga om de tycks ge elever på olika kunskapsnivåer möjlighet att visa spännvidden i den individuella förmågan att tala, skriva och interagera. Ibland leder analysen av utprövningsdata till ytterligare bearbetning och förnyad utprövning av uppgifter för att säkerställa god funktionalitet och reliabilitet.

Som framgått medverkar ett stort antal lärare och elever i samband med utprövningar. Lärare ingår också i olika referensgrupper, exempelvis vid nykonstruktion av uppgifter, vid sammansättning av prov liksom i arbetet med att ta fram rekommendationer kring betygsgränser och val av exempel på elevprestationer som ska ingå i bedömningsanvisningarna till de produktiva/interaktiva delproven. Dessa referensgrupper har en bred sammansättning av lärare på den aktuella nivån – i det här fallet grundskolans senare årskurser – och intilliggande nivåer. I referensgrupperna ingår i regel även personer med specialpedagogisk kompetens liksom lärarutbildare, personer med engelska som förstaspråk samt forskare inom språk och bedömning.

3 Provets sammansättning

Det nationella provet i engelska för årskurs 9 består av tre delprov, varav ett är uppdelat i två delar. Delproven avser pröva de receptiva, produktiva och interaktiva förmågor som beskrivs i kursplanen.

Delprov A: muntlig produktion och interaktion,

Delprov B: receptiv kompetens uppdelat på läsförståelse och hörförståelse,

Delprov C: skriftlig produktion och interaktion.

Varje delprov har således ett huvudsakligt fokus på en förmåga men delvis prövas förmågorna integrerat, inte minst därför att autentiskt språkbruk ofta innebär att förmågorna integreras. Svarsformaten varierar inom ett prov. I delprov A och C ges svar i form av ren produktion och interaktion, då eleverna deltar i samtal respektive skriver en text, oftast till en tänkt mottagare. I delprov B utgår uppgifterna från inspelat material och från skrivna texter av olika slag. I delprovet ingår frågor där eleven själv formulerar svar i skrift och uppgifter av flervals-typ, där eleven väljer bland flera svarsalternativ eller exempelvis matchar en text med ett påstående. Eftersom dessa båda svarsformat förekommer i ungefär lika stor omfattning i delprov B ges elever möjlighet att visa sin receptiva förmåga även på annat sätt än genom att själva formulera skriftliga svar.

Innehållet i uppgifterna utgår från kursplanens centrala innehåll, vilket för årskurs 9 innebär att det exempelvis kan anknyta till vardagliga situationer, intressen, händelser, känslor, åsikter, sociala relationer, etiska frågor och levnadsvillkor. Strategisk kompetens och förmåga till anpassning av språket till syfte, mottagare och situation prövas integrerat inom ramen för de tre delproven, medan aspekter av kultur och interkulturalitet präglar val av material och teman för uppgifterna i provet.

I ett nationellt prov ingår oftast en eller flera uppgifter som funnits med i tidigare prov. Dessa ingår för att säkerställa att provens svårighetsgrad varierar i så liten utsträckning som möjligt mellan år, det vill säga för att stärka provens stabilitet.

För ytterligare information om prov och bedömning i språk hänvisas till projektets publikationssida samt de exempel på provuppgifter som ges på projektets webbplats (<https://www.gu.se/nationella-prov-frammande-sprak>).

Det nationella provet i engelska för årskurs 9 läsåret 2024/2025

Det nationella prov i engelska för årskurs 9 som gavs läsåret 2024/2025 sattes samman i enlighet med de principer, kvalitetsparametrar och processer som har beskrivits i rapportens föregående del. Nedan följer en närmare beskrivning av de tre delproven. Eftersom provet omfattas av sekretess kan dock inga titlar eller konkreta exempel och kommentarer kring uppgifterna ges.

Delprov A: muntlig produktion och interaktion

Årets delprov i muntlig produktion och interaktion gav, i likhet med tidigare år, eleverna möjlighet att tala och samtala om vardagliga och välbekanta ämnen och företeelser under ett övergripande tema med anknytning till elevnära intressen och aktiviteter. Uppgiften innehöll en uppvärmningsdel med huvudsakligt fokus på enskild produktion följt av två delar som inbjöd både till produktion och interaktion. I den ena delen skulle eleverna utifrån ett antal givna förslag välja ämnen som de uppmanades uttrycka tankar kring och diskutera i samtal med varandra. I uppgiftens sista del turades eleverna om att initiera en diskussion med kamraten, utifrån ett antal kort med påståenden att ta ställning till. Delprov A gav eleverna möjlighet att uttrycka och förklara personliga åsikter, diskutera dessa med en kamrat och att överväga andra människors perspektiv.

Till stöd för lärarnas bedömning av elevernas prestationer fanns i lärarmaterialet till delprov A fyra bedömda och kommenterade elevsamtal för att illustrera elevprestationer på olika nivåer. Samtalen hade spelats in i samband med utprovning av uppgiften. De valdes ut vid ett referensgruppsmöte med en bred sammansättning av verksamma lärare.

Delprov B: reception

Delprov B 1: läsförståelse innehöll vårterminen 2025 tre uppgifter som gav eleverna möjlighet att på olika sätt visa sin förmåga att läsa och förstå engelska texter av skilda slag.

Textunderlaget i den första uppgiften var hämtat från australiska webbplatser med information om några olika platser. Textunderlaget hade en gemensam övergripande rubrik och var indelat i fyra kortare textdelar. Texten innehöll fakta och kortare beskrivande textstycken. Frågorna var av blandat format, där eleverna dels skulle svara på öppna frågor, dels para ihop ett antal påståenden med den text där informationen fanns. I denna uppgift gavs eleverna möjlighet att visa sin förmåga att läsa för att söka information. Uppgiften har även ingått i ett tidigare nationellt prov där den fungerade väl.

Den andra uppgiften var en så kallad matchningsuppgift där eleverna skulle välja ord från en lista utifrån givna beskrivningar/definitioner av orden. Denna uppgift gav eleverna möjlighet att visa sin förmåga att av sammanhanget förstå vilket ord som åsyftades.

Den tredje och sista uppgiften bestod av en längre berättande text. Texten var ett utdrag från en autentisk, något bearbetad text, utgiven i USA och skriven av en ung kvinna. I denna uppgift var frågorna av blandat format med såväl flervalsfrågor, med fyra svarsalternativ, som öppna frågor. Denna typ av läsförståelseuppgift avser pröva läsning för förståelse av konkreta detaljer och förhållanden men också förmågan att förstå en text på ett djupare plan och dra slutsatser av det lästa. Uppgiften har även ingått i ett tidigare nationellt prov där den fungerade väl.

Delprov B 2: hörförståelse innehöll vårterminen 2025 tre uppgifter av olika karaktär. Det förekom olika regionala målspråksvarianter av framför allt brittisk och amerikansk engelska.

I den första uppgiften fick eleverna höra en sammanhängande podcast om en person i USA som var pionjär inom sitt område. Programmet var uppdelat i nio korta avsnitt med tid att besvara två till tre frågor per avsnitt. Uppgiften innehöll frågor med blandat svarsformat – det fanns frågor där eleverna formulerade korta egna svar och frågor av flervalstyp med tre svarsalternativ. Programmet spelades upp en gång. Uppgiften har även ingått i ett tidigare nationellt prov där den fungerade väl.

Den andra uppgiften bestod av utdrag ur autentiska inspelningar från en amerikansk webbsida där två personer berättade om sin bakgrund. Eleverna fick först höra programmet uppdelat i fyra avsnitt med tid inlagd för att läsa och besvara tre till fem frågor till varje del. En sammanhängande uppspelning gav därefter möjlighet för eleverna att kontrollera och komplettera sina svar. Uppgiften innehöll både flervalsfrågor och frågor där eleverna formulerade egna svar.

Den tredje uppgiften bestod av några korta inslag med nyheter från olika delar av världen. Till varje nyhetsinslag fanns en flervalsfråga som eleverna skulle besvara genom att välja ett av fyra alternativ. Programmet avlyssnades en gång med pauser inlagda för att läsa och besvara frågorna.

Som stöd för bedömningen hade lärarna bedömningsanvisningar att tillgå, dels av generell karaktär, dels anvisningar till varje enskild fråga med exempel både på elevsvar som skulle ges poäng och svar som av olika anledningar inte skulle ges poäng. Då det kan finnas många sätt att formulera ett svar som bedöms som rätt är ambitionen att i bedömningsanvisningarna ange principer för vad som krävs för poäng på varje enskild fråga. Bedömningsanvisningarna hade bearbetats och förfinats utifrån kommentarer i samband med de storskaliga utprövningar som tidigare nämnts. Exempel på autentiska elevsvar som bedömdes ge poäng och frekventa felaktiga svar hade hämtats från dessa utprövningar. Bedömningsanvisningarna hade också granskats av en referensgrupp bestående av erfarna lärare.

Delprov C: skriftlig produktion och interaktion

I delprov C var uppgiften att skriva en text om ett relativt vardagligt ämne med en tydlig koppling till för eleverna välbekanta förhållanden. Ämnet sattes in i ett sammanhang med hjälp av en fingerad situation där elevernas texter skulle bidra med information. Det övergripande syftet var att ge eleverna möjlighet att visa sin förmåga att formulera sig och kommunicera på engelska i skrift och därvid också visa förmåga att i viss utsträckning anpassa texten till syfte, mottagare och situation. Till stöd för skrivandet gavs några punkter som eleverna uppmanades att förhålla sig till. Punkterna var formulerade så att eleverna genom att följa dem skulle få möjlighet att visa sin förmåga att i skrift beskriva, förklara och diskutera på engelska. För att ge eleverna inspiration och gavs också ett antal exempel på innehåll som skulle kunna tas upp i texten.

I bedömningsanvisningarna gavs tio kommenterade, autentiska elevtexter, så kallade *benchmarks*, på olika nivåer. Texterna hämtas från projektets storskaliga utprövningar, och de slutgiltiga exempeltexterna har, i likhet med exempelsamtalen till delprov A, bedömts, valts ut och kommenterats i samarbete med en referensgrupp av lärare med bred erfarenhet från den aktuella nivån.

Ett aggregerat provbetyg

Bedömningen av elevprestationer i nationella prov i engelska för år 9 och gymnasieskolan görs enligt en niogradig skala. Provbetyget sammanfattar de kunskaper som eleven har visat vid provets genomförande och ska särskilt beaktas vid betygssättningen. Det sammantagna provbetyget är i viss mån kompensatoriskt och tas fram genom en sammanvägningsmodell av resultaten på samtliga delprov, vilken avser ge de olika delproven samma vikt.

4 Insamling

Efter genomförandet av det nationella provet i engelska för årskurs 9 görs två insamlingar av elevresultat på landets skolor för att kunna följa upp och utvärdera kvaliteten i svensk skola, för forskning och för att kunna utveckla framtida prov.

Den ena insamlingen som görs av Statistiska Centralbyrån (SCB) är en del av Sveriges officiella statistik och avser rapportering av provresultat för samtliga elever som genomfört provet. Uppgifterna lämnas in från huvudmännen eller direkt från skolenheterna. Statistik gällande nationella prov i grundskolan finns tillgänglig via Skolverkets hemsida från den 26 november 2025. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik>

Den andra insamlingen görs av projektet Nationella prov i främmande språk vid Göteborgs universitet och avser resultat på prov-, delprovs- och uppgiftsnivå för cirka 800 elever i ett urval baserat på vissa födelsedatum. För hälften av urvalet görs dessutom insamling av faktiska elevprestationer i form av kopior av provhäften (delprov B) och skrivna texter (delprov C). Det var möjligt för skolorna att rapportera in resultaten på prov-, delprovs- och uppgiftsnivå antingen på papper eller digitalt. Insamlingen ger möjlighet till analys av utfall på delprovs-, uppgifts- och *item*-nivå, och är av stor vikt för att kvalitetssäkra och vidareutveckla proven i engelska.

5 Provresultat med kommentarer

För det nationella provet i engelska i årskurs 9 läsåret 2024/2025 har resultat för 1006 elever skickats in till projektet Nafs. Rapportens redovisning av resultat bygger på det inskickade materialet.

I Tabell 1 nedan redovisas det totala antalet elever i det insamlade materialet som erhållit ett provbetyg liksom antalet uppdelat på flickor och pojkar¹. För att få ett provbetyg måste alla delprov vara genomförda. Vidare visas fördelningen av provbetyg F–A i procent per grupp samt genomsnittlig provbetygspoäng² totalt och för flickor respektive pojkar.

¹ Totalresultatet baseras på alla inskickade resultat. Redovisningen av pojkars respektive flickors resultat baseras på de resultat där information om det gäller flicka eller pojke lämnats.

² Omvandling till provbetygspoäng: F=0 poäng, E=10 poäng, D=12,5 poäng, C=15 poäng, B=17,5 poäng och A=20 poäng.

Tabell 1 – Antal elever med provbetyg, fördelning av provbetyg samt genomsnittlig provbetygspoäng i NP engelska åk 9, läsåret 2024/2025, totalt och uppdelat på flickor och pojkar

Antal elever med provbetyg		Fördelning av provbetyg (%)						Genomsnittlig provbetygspoäng
		F	E	D	C	B	A	
Totalt	977	2,9	8,7	8,7	32,1	24,9	22,7	15,7
Flickor	463	3,7	7,8	9,9	28,5	24,8	25,3	15,7
Pojkar	503	2,0	9,7	7,6	36,0	24,5	20,3	15,7

Tabell 1 visar att 97 procent av eleverna som fick ett provbetyg uppnådde provbetyget E eller högre, vilket ligger i nivå med resultaten från tidigare år. Andelen elever som erhöll provbetyget E var 9 procent och en lika stor andel, 9 procent, erhöll D. Precis som föregående år är C är det provbetyg som störst andel elever uppnådde, totalt 32 procent. Vidare fick 25 procent provbetyget B, och en något lägre andel, 23 procent, provbetyget A. Den tidigare observerade tendensen att en något större andel flickor än pojkar når provbetyget A kvarstår även detta år även om den genomsnittliga provbetygspoängen var 15,7 i båda grupperna.

De inrapporterade delprovsresultaten för det nationella provet i engelska läsåret 2024/2025 visar att Delprov A (muntlig produktion och interaktion) är det delprov där störst andel elever, 97 procent, presterat på en nivå motsvarande minst kriterierna för E, vilket är i linje med tidigare års resultat. Motsvarande andel för Delprov B (reception) är 96 procent och för Delprov C (skriftlig produktion och interaktion) 95 procent, vilket är något högre andelar än föregående år.

Den insamling av resultat och prov som Göteborgs universitet/Nafs genomför möjliggör även analys på uppgiftsnivå, vilket är nödvändigt för att säkerställa stabilitet över tid. I analysen av de ingående uppgifterna kan konstateras att resultaten i stor utsträckning stämde överens med vad som kunde förväntas utifrån statistik från projektets storskaliga utprövningar och de estimat som gjordes innan uppgifterna publicerades i prov.

I delprov B var tre uppgifter så kallade *ankaruppgifter* som funnits med i ett tidigare prov. Syftet med ankaruppgifter är de ska fungera som ett verktyg för att jämföra resultat och upprätthålla stabilitet mellan olika prov och över tid. Analysen av elevresultat på ankaruppgifterna i årets prov visar att eleverna presterade något högre resultat i alla tre uppgifterna än första gången uppgifterna ingick i ett nationellt prov. Detta kan tyda på att elevers engelskkunskaper stärkts men det kan också bero på slumpmässiga skillnader i det urval som rapporteras in. Man kan dock notera en svagt uppåtgående trend i resultaten på de nationella proven även i årskurs 6 och på gymnasienivå.

En återkommande tendens som även framträder i analysen av årets prov är att elever brukar uppnå något högre resultat på receptiva uppgifter när de genomför själva provet jämfört med de storskaliga utprövningstillfällena. En sannolik förklaring är att motivationen att prestera så bra som möjligt är större vid provtillfället och att provet genomförs relativt sent på vårterminen. Detta beaktas i de estimat av svårighetsgrad som tas fram inför sammansättning av olika läs- och hörförståelseuppgifter till ett komplett receptivt delprov.

Sammanfattningsvis visar resultaten av det nationella provet i engelska för årskurs 9 läsåret 2024/25 att en stor andel elever uppvisar mycket goda kunskaper i engelska i relation till de kriterier som anges i Lgr 22.

Eftersom resultatredovisningen i denna rapport bygger på de resultat och uppgifter som skickats in till Nafs, det vill säga ett begränsat urval, kan den komma att skilja sig från senare resultatredovisning som baseras på Statistiska Centralbyråns (SCB) totalinsamling av provresultat.

6 Enkätresultat med kommentarer

För att en uppgift ska användas i ett nationellt prov i engelska för årskurs 9 behöver den i hög grad vara relevant i förhållande till kursplanen och provets syfte. De uppgifter som användes i provet 2024/25 har, som beskrivits, genomgått en omfattande utprövnings- och granskningsprocess där elever och lärare lämnat synpunkter. De enkätresultat som presenteras i denna rapport baseras på två större enkätinsamlingar som Nafs genomför: dels elev- och lärarenkäter från de storskaliga utprövningarna av uppgifter, dels lärarenkät som samlas in efter att provet genomförts på skolorna.

Elev- och lärarenkäter i samband med utprövningar

I samband med storskalig utprövning besvarar deltagande elever en enkät där de tar ställning till ett antal påståenden om varje uppgifts funktionalitet och svårighetsgrad. Eleverna markerar något av alternativen 1–5 på en så kallad Likert-skala, där 5 motsvarar det mest positiva omdömet om hur väl uppgiften fungerade. Eleverna kan också lämna öppna kommentarer på engelska eller svenska. Lärarenkäterna avser framför allt olika aspekter av uppgifters innehåll och funktionalitet i relation till kursplanen. Elev- och lärarenkäter används dels som underlag i den kontinuerliga utvecklingen av nya provuppgifter, dels vid val av uppgifter i samband med sammansättning av ett nationellt prov.

Om Delprov A

Vid utprövningen av uppgiften uttryckte en majoritet av eleverna att uppgiften var bra – på en skala från 1 till 5 fick den medelvärde 4,5. Alla tre delarna (Warm-up, Part 1 och Part 2) uppfattades av de flesta som lätta eller ganska lätta att samtala om. Eleverna ansåg i allmänhet att uppgiften som helhet gav dem möjlighet att visa sin muntliga kompetens. Bland de öppna kommentarerna fanns bland annat följande:

We talked about important stuff.

Även lärarna angav i samband med utprövningen att uppgiftens tema och innehåll fungerade väl i förhållande till kursplanen och att den gav elever på olika färdighetsnivåer möjlighet att visa vad de kunde. Även de öppna kommentarerna visade ett positivt mottagande av uppgiften:

Bra blandning av ämnen/djup i de gröna korten. För svaga elever tacksamt med ämnen som inte kräver så stor analysförmåga utan är lite mer vardagsnära. Alla sex elever uttryckte att det var ämnen/frågor som var relativt lätta att uttrycka sina åsikter kring.

Om Delprov B

Uppgifterna i Delprov B har prövats ut av cirka 400 elever per uppgift. Två uppgifter i Delprov B1 (B1a och B1c) liksom en uppgift i Delprov B2 (B2a) hade tidigare ingått i prov och då fungerat väl. De nya uppgifter som ingick i delprov B 2024/2025 hade generellt fått positiva omdömen av elever och lärare i samband med utprövning.

Uppgift B1b, en så kallad matchningsuppgift där eleverna skulle välja ord från en lista utifrån givna beskrivningar/definitioner av orden, uppfattades av eleverna som en bra uppgift. Den fick medelvärdet 4,0 på en femgradig skala när eleverna tog ställning till påståendet *It was a good test*. De upplevde i allmänhet att de klarade uppgiften bra.

Av lärarenkäten framkom att även de lärare som genomförde utprövningen i allmänhet ansåg att uppgiften var bra och av lagom svårighetsgrad i förhållande till kursplanen. I de öppna lärarkommentarerna nämndes bland annat följande:

En bra uppgift där både elever som har svårare för längre texter kan komma vidare och en möjlighet för de elever med större ordförråd att kunna visa det.

De uppgifter som ingick i delprov B2 som avser pröva hörförståelse fick också goda omdömen i samband med utprövning. Uppgift B2b, utdrag ur autentiska intervjuer med blandat svarsformat, uppfattades av eleverna som en bra uppgift, med medelvärdet 3,8 på en femgradig skala. Eleverna uppgav också i stor utsträckning att uppgiften gav dem möjlighet att visa sin förmåga och att den prövade något viktigt.

Övervägande delen av de lärare som genomförde utprövningen i sina klasser ansåg att uppgiften var bra i förhållande till kursplanen och att den höll en rimlig svårighetsnivå.

Den sista hörförståelseuppgiften, B2c, bestod av korta nyhetsinslag som valts ut bland en mer omfattande uppgift som i utprövning tagits emot väl av såväl lärare som elever.

Vid sammansättning av delprov B har stor hänsyn tagits till uppgifternas mättekniska egenskaper avseende lösningsfrekvens och reliabilitet. Analysen av enkätsvaren, exempelvis upplevd svårighetsgrad, har väglett också sekvenseringen av uppgifter i delprovet.

Om Delprov C

Elevenkäten som genomfördes i samband med utprövningen av skrivuppgiften visade att den togs emot väl av eleverna. De flesta uppgav att uppgiften gav tillräckligt stöd för att skriva en text och att de tyckte om att skriva den. Exempel på elevkommentarer:

Jag tyckte faktiskt att det var ganska kul att skriva om detta just för att jag fick tillbaka ett starkt minne som jag inte har tänkt på, på lång tid.

Tyckte det var intressant och jag gillade det mycket. Gör fler sånna prov.

Det skulle vara ännu bättre om man fick skriva fler ord, typ 700 hade varit bra!

En övervägande majoritet av de lärare som genomförde utprövningen ansåg att uppgiften var bra och av lämplig svårighetsgrad. Bland kommentarerna fanns bland annat följande:

Bra uppgift! Eleverna kan relatera till ämnet och det är ett bra ämne som passar åldersgruppen. Tydligt för eleverna vad de skulle göra.

Uppgiftstypen med tydliga instruktioner fungerar mycket bra. Bra med inspiration för att få eleverna att komma igång. Uppgiften lämpar sig för samtliga elever och ger dem möjlighet att prestera och utveckla texten på sin egen nivå. Tacksamt/lämpligt ämne att skriva om då det lätt engagerar eleverna och de allra flesta har något att skriva om.

Sammantaget visar analysen av elev- och lärarenkäter vid storskalig utprovning att de uppgifter som ingick i det nationella provet i engelska för årskurs 9 läsåret 2024/2025 då togs emot väl.

Lärarenkäter om det nationella provet i engelska för årskurs 9 läsåret 2024/2025

I samband med att nationella prov i engelska genomförs ombuds berörda lärare besvara en enkät om provet. I år besvarades den av 182 lärare. Det låga antalet enkätsvar innebär att resultaten bör tolkas med viss försiktighet.

De kvantifierbara resultaten av lärarenkäten finns publicerade under fliken för årskurs 9 på provprojektets webbplats (www.gu.se/nafs). Här följer en sammanfattning av enkätsvaren och de synpunkter lärare lämnat i öppna kommentarer. Sammanfattningen följer i stora drag ordningsföljden på frågorna i enkäten.

Lärarnas bakgrund

Av de lärare som besvarat enkäten har alla utom en angivit att de arbetar i grundskolan.

Lärarnas syn på provets genomförande

Lärarna ombads i enkäten att ta ställning till ett antal påståenden om provets kvalitet och funktionalitet. Tabellen nedan visar deras svar på ett par av frågorna.

Tabell 2 – I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på din uppfattning?

Enkätfråga	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls
Provet som helhet är bra	56%	37%	6%	2%
Provet som helhet är ett stöd för betygssättningen	65%	24%	9%	1%

Som framgår av Tabell 2 har det nationella provet i engelska för årskurs 9 läsåret 2024/2025 i hög utsträckning tagits emot väl av de lärare som besvarat enkäten. De allra flesta instämmer helt eller till stor del i att provet är bra och att det som helhet är ett stöd för betygssättningen. Samtliga lärare som besvarade enkäten uppgav att provet i hög eller ganska hög grad prövat sådant som behandlats i undervisningen.

Av enkätsvaren framkom att 63 procent anpassat genomförandet av någon provdel för 0–10 elever, 24 procent för 11–21 elever, 8 procent för 22–32 elever och 4 procent för 33–34 elever. Enstaka lärare hade anpassat någon provdel för ännu fler elever. Som skäl för

anpassning angavs förutom funktionsnedsättning och läs- och skrivsvårigheter exempelvis ångest och social problematik.

Delprov A

Gällande delprov A, som avser att pröva muntlig produktion och interaktion, uppgav 95 procent att uppgiften gav eleverna möjlighet att visa sin förmåga och övriga att den gjorde det till viss del. Uppgiften ansågs vara mycket lämplig eller lämplig i relation till kursplanen av 99 procent och 91 procent menade att uppgiftens svårighetsgrad var lagom. De allra flesta uppgav att uppgiften fungerat bra. De kommenterade elevexemplen uppfattades av 91 procent som ett mycket gott eller tämligen gott stöd vid bedömningen. Drygt hälften valde att spela in elevsamtalen.

Även i öppna kommentar om delprov A framkom att uppgiften fungerat väl:

Bra med stor variation av ämnen och kort.

Blad med alternativ är jättebra. Blir lättare för elever att få välja samtalsämne.

Provet uppskattades av eleverna, även de som tycker engelska är svårt.

Ett prov, som på ett väl fungerande sätt, provade elevernas språkliga förmågor utifrån skrivningarna i kursplanen.

Några kommenterade upplevda svårigheter för en del elever:

Vissa elever har svårt att visa sin språkliga kompetens med analytiska, resonerande frågor om ämnen de kanske inte tänkt så mycket kring.

Många var stressade även om de i övrigt är bra på det talande språket. Eleverna hade svårt att prestera på grund av all stress.

Enstaka kommentarer att delprovsbetyg inte längre visas:

Efter genomfört prov hörde flera elever och föräldrar av sig och uttryckte en önskan om att få ett betyg på denna del av provet. Det blir svårt att endast få redovisa en siffra när de inte får veta vad den står för.

Varför specificeras inte vilka poäng som motsvarar vilket betyg på en gång i Bedömningsanvisningen för del 1?

Några kommenterade genomförandet:

Eleverna får tunghäfta om man spelar in. Jag noterar mycket under tiden de samtalar. Vid något enstaka tillfälle har jag gått in med någon fråga så att eleverna utvecklar sina svar ordentligt ... ex "What do you mean by that?" " Give us some examples"

Personligen tycker jag att grupper om tre också borde gå bra. Det kan bidra till att bli ett naturligare samtal än om bara ett par/två personer pratar. Det går fortfarande lätt att hålla koll på hur tre personer pratar, särskilt som vi på vår skola alltid är två lärare som bedömer per samtal.

Mycket positivt att det uttryckligen stod i instruktioner att provet skulle genomföras av två elever i taget.

Några lärare uttryckte en önskan om fler elevexempel:

Det hade generellt sett varit en fördel att också få bedömda samtal och prov på samtliga nivåer, dvs. även 1 och 2.

Av GDPR-skäl finns inte exempel på prestationer som motsvarar nivå 1 och 2.

Delprov B

Delprov B 1, som avser pröva läsförståelse, ansågs av 85 procent av lärarna ge ett tillförlitligt mått på elevernas förmåga att tolka och förstå innehållet i olika typer av engelska texter, medan 15 procent ansåg att detta till viss del var fallet. De tre uppgifter som ingick i delprov B 1 uppfattades av en klar majoritet av lärarna som mycket lämpliga eller lämpliga i relation till kursplanen och som lagom svåra.

Gällande delprov B2, som avser pröva hörförståelse, ansåg 77 procent att delprovet gav ett tillförlitligt mått på elevernas förmåga att förstå och tolka innehållet i talad engelska, medan 22 procent menade att det gjorde det till viss del. De tre uppgifterna som ingick i delprov B 2 ansågs av de allra flesta vara mycket lämpliga eller lämpliga i relation till kursplanen. De uppfattades också hålla en lagom svårighetsnivå av en majoritet av lärarna.

De poänggränser för delprov B som i bedömningsanvisningarna angavs för olika nivåer ansågs rimliga av 66 procent medan 26 procent svarade att de till viss del var rimliga.

Bedömningsanvisningarna till delprov B fungerade bra enligt 92 procent av lärarna.

Av de öppna kommentarerna till Delprov B framkom olika synpunkter på innehåll och svårighetsgrad:

Ett väl utformat prov, som följde skrivningarna i kursplanen.

Detta är första året jag anser att provet hade en bra nivå och inte var alldeles för lätt.

Vi anser att läs- och hörförståelseproven inte var tillräckligt utmanande.

Jag tycker kanske att gränsen till godkänt är lite väl låg samt att då båda resultaten vävs samman från både läs och hör så kan det ibland bli lite missvisande då en elev totalt kan misslyckas med en del, men ändå klara sig genom att fixa den andra och komma upp till den poäng som krävs.

Enstaka kommentarer gällde svårigheter för vissa elever:

B1a – otroligt jobbig för dyslektiker.

Bland övriga kommentarer till Delprov B fanns bland annat följande reflektioner:

Det är fortfarande en del elever som känner av stress då vissa delar bara spelas upp en gång. Detta trots att vi övat mycket på dessa situationer i klassrummet

Intressant att notera är att eleverna fick fler rätt på hörövningarna där man bara fick lyssna en gång.

Delprov C

Delprov C, som prövar skriftlig produktion och interaktion, ansågs av 87 procent av dem som besvarade enkäten ge eleverna möjlighet att visa sin förmåga att formulera sig och kommunicera i skrift, medan 13 procent menade att delprovet till viss del gjorde det. I relation till kursplanen ansågs uppgiften lämplig eller mycket lämplig av 98 procent. Uppgiftens svårighetsgrad uppfattades som lagom av de allra flesta och de kommenterade exemplen på elevprestationer ansågs ge ett mycket eller tämligen gott stöd för bedömningen av övervägande majoritet.

I de öppna kommentarerna gällande delprov C togs bland uppgiftens innehåll och svårighetsgrad upp:

Jag uppskattar att provet inte tog upp elevernas privata tankar och känslor. När proven är känslomässiga upplever jag att eleverna inte presterar sitt bästa så jag tycker att ämnet var mycket lämpligt för att fokus ska ligga på att prestera i skrift

Provdelen testade på ett bra sätt elevernas skriftliga förmågor utifrån kursplanen.

Ämnet uppskattades av eleverna vid utvärderingen. Många fick "banta ner" sina texter då de hade så mycket att berätta.

Det är en ganska bra uppgift överlag, men ämnet var ganska svårt för en del elever.

Provet är lite för lätt för våra elever,

Ytterligare reflektioner kring bedömningen och bedömningsanvisningarna framkom i några kommentarer:

Svårt att dra gränsen mellan att bedöma kommunikativ kompetens och förmåga att lösa den specifika uppgiften.

Det är lite oklart hur viktigt det är att följa instruktionerna till uppgiften och i hur hög grad innehållet ska bedömas. Det skulle gärna få förtydligas genom kommentarer till bedömningsexemplen.

Vi tycker att det är svårt för eleverna att visa på sin fulla bredd i språket när man endast ska hålla sig till 250–500 ord.

Varför sätta poäng om man ändå i totala bedömningen av texten hänvisar till vad som står i betygskriterierna?

Provet som helhet

Enligt 98 procent av de lärare som besvarat enkäten gav provet som helhet resultat som i mycket eller ganska stor utsträckning stämmer överens med deras egna bedömningar av enskilda elevers kunskaper.

Bland de öppna kommentarerna fanns följande reflektioner:

NP engelska i åk 9 är ett mycket bra sätt för oss att verkligen stämma av att vår bedömningen är korrekt. NP är ett mycket stort stöd för oss lärare.

För de flesta elever stämmer resultaten från NP väldigt väl överens med de kunskaper de har visat tidigare.

Vi har diskuterat i ämneslaget att det känns märkligt med provbetygen för E–F. Är det verkligen rimligt att man kan ha underkänt på tre delar och ändå få provbetyget E? [...] Tidigare fanns en begränsning i att man fick ha F på max en del för provbetyg E? Vore det inte rimligt?

Från projektet Nationella prov i främmande språk vill vi rikta ett varmt tack till de lärare som besvarat enkäten. Den utgör en viktig del i vår postvalidering av provet.

7 Avslutning

Sammantaget framgår det i rapporten att det nationella provet i engelska för årskurs 9 läsåret 2024/2025 har fungerat väl. De lärare som besvarade enkäten efter provets genomförande uppgav i hög grad att provet i sin helhet var bra och utgjorde ett stöd i bedömningen. Elevernars enkätsvar i samband med storskaliga utprövningar visar också att de i allmänhet uppfattade uppgifterna som väl fungerande. Att provresultaten i stor utsträckning är i linje med tidigare års resultat avseende utfall och betygsfördelning stärker ytterligare bilden av att provet har fungerat på ett tillfredsställande sätt. Årets resultat bekräftar dessutom att den genomsnittliga kunskapsnivån i engelska i årskurs 9 är fortsatt mycket god.

Som tidigare år visar lärarenkäten att det finns en viss variation mellan lärare hur kriterier och nivåer tolkas. Detta understryker vikten av att lyfta fram de nationella provens kalibrerande funktion, vars främsta syfte är att stödja en rättvis och likvärdig bedömning.

Arbetet med att utveckla ett nationellt prov i engelska innebär en omfattande process där ambitionen är att skapa ett prov som ger alla elever möjlighet att visa sin kompetens i engelska på ett så rättvisande sätt som möjligt. För detta krävs uppgifter av varierad svårighetsgrad, både enklare och mer utmanande, och sammantaget behöver ett nationellt prov vara relativt omfattande. Utvecklingen av prov sker i samarbete med lärare och elever, bland annat genom storskaliga utprövningar av uppgifter som planeras ingå i ett nationellt prov. Dessa utprövningar är avgörande för att i möjligaste mån säkerställa uppgifternas validitet och reliabilitet när de används för att bedöma kunskapsnivåer i engelska. Ett stort antal lärare bidrar också genom att granska och kommentera material samt föreslå poänggränser för det receptiva delprovet och exempel för att illustrera olika nivåer i de produktiva delproven. Vi vill rikta ett varmt tack till alla som på olika sätt medverkar i detta arbete och ser fram emot ett fortsatt gott samarbete!